

ریشه‌های‌ت را

محکم کن!

#خواندنی

اگرچه یک ساختمان نوساز، ظاهری زیبا و دل‌نشین دارد، اما باید دید در حوادثی مانند زلزله و سیل چه میزان پایه‌های محکمی خواهد داشت. سست‌بودن پایه‌های یک ساختمانِ نوساز هرچند شیک و زیبا در هنگام بروز حوادث مختلف سبب تلفات جانی و مالی می‌شود. کم‌نیستند خانه‌هایی که بایک زلزله خفیف آوار می‌شوند و بایک تندباد فرومی‌ریزند. مبانی فکری و معرفتی مانند پایه‌های ساختمان است که انسان را از حوادث روزگار نگه می‌دارد.

معرفت و سرنوشت

داشتن مبانی معرفتی و فکری و حفظ و تقویت آنها در زندگی و سرنوشت انسان‌ها بسیار اثرگذار است. به همین دلیل آقا در دیدارهای خود با نسل جوان بر این موضوع مهم تأکید دارند. ما همواره در جامعه با دو دسته از افراد مواجهیم؛ آن‌هایی که مبانی معرفتی محکمی دارند و آن‌هایی که پایه‌های معرفتی‌شان ضعیف است. آن‌هایی که مبانی معرفتی‌شان محکم و ریشه‌دار است («قرص و محکم ایستادند؛ چون مبانی فکری‌شان درست بود.») (۹۹/۲/۲۸)

بله درست متوجه شده‌اید! مبانی معرفتی در یک جامعه مانند ریشه‌های مقاوم یک درخت است که او را از تندبادهای شدید حفظ می‌کند و باعث می‌شود هر سال شاخ و برگ و میوه‌های بیشتری داشته باشد؛ اما تکلیف آن‌هایی که از مبانی معرفتی محکمی برخوردار نیستند چیست؟ ((وقتی مبانی معرفتی ضعیف بود طبعاً نمی‌تواند آن‌ها را در مقابل حوادث، در مقابل سؤال‌ها، در مقابل ابهام‌ها حفظ کند و در صراط مستقیم نگه دارد.))

(۹۹/۲/۲۸)

تقابل نظام‌های معرفتی

موضوع تقویت پایه‌های معرفتی فقط یک موضوع فردی نیست. گاهی ما در مقابل یک نظام معرفتی قرار می‌گیریم که با تفکرات ما مخالف است. اینجاست که ما با یک مفهوم جدید به نام نظام معرفتی آشنا می‌شویم. آقا برای ترسیم نظام‌های معرفتی و نشان دادن یک تصویر واقعی از آن، قیام مردم قم در ۱۹ دی ماه ۱۳۵۶ را مثال می‌زنند: «قیام مردم قم صفت‌بندی دو نظام معرفتی در مقابل یکدیگر را نشان داد:

یکی نظام معرفتی لیبرال دموکراسی دروغین پای درِ گل

غربی، یکی نظام معرفتی توحیدی اسلامی؛ تقابل

دو دستگاه محاسباتی.» (۹۷/۱۰/۱۹)

تقابل نظام‌های معرفتی

ما برای حرکت در مسیر انقلاب به مبانی معرفتی نیاز داریم، اما مبانی معرفتی انقلاب چیست؟
مبانی معرفتی انقلاب اسلامی ایران همان مبانی اسلام است؛ مبانی همچون «عبودیت خدا، خدمت به بندگان خدا، دشمنی با دشمنان خدا، دشمنی با دشمنان بندگان خدا.» (۸۷/۶/۱۹)

اما برای به دست آوردن مبانی معرفتی چه باید کرد؟
سراغ چه منابعی باید رفت؟ «مبانی تفکرات ما
با مبانی تفکرات مادی متفاوت است به همین علت
تقلید از علوم انسانی غربی، نمی‌تواند مشکلی را برای ما
حل کند» (۹۰/۵/۱۹)؛ چراکه «[علوم غربی بر] مبانی متعارض
با مبانی قرآنی و اسلامی بنا شده است. علوم انسانی غرب
مبتنی بر جهان بینی و فهم دیگری از عالم
آفرینش است.» (۸۸/۷/۲۸) به همین دلیل نمی‌توانیم
مبانی اسلامی را از منابع علوم غربی به دست بیاوریم.
باید بدانیم که مبانی اسلامی را از قرآن، احادیث و ادعیه
معصومین علیهم‌السلام باید به دست آورد.

راهنما در تصمیمات مهم

در طول زندگی فردی و اجتماعی، هر انسان باید تصمیمات مهمی بگیرد. گاهی این تصمیم‌گیری‌ها بر حسب شرایط بسیار دشوار می‌شود. «تقویت مبانی فکری و معرفتی این حیرت و اضطراب را از بین برد.» (۸۹/۶/۳) در بین نظرات مختلف، مبانی فکری و معرفتی معیاری مهم و کارگشا برای تشخیص استدلال‌های درست هستند. «اگر استدلال مطرح‌شده با اصول [و مبانی معرفتی اسلام] هم‌خوانی داشت، صحیح است و در غیر این صورت، مردود خواهد بود.» (۹۵/۱۲/۱۹)

باید حواسمان باشد مطالبه مهمی که رهبرانقلاب
از ما نوجوانان ایران اسلامی دارند چیست؟
«سقف معرفت خودتان را، سایت‌های سیاسی و اوراق
روزنامه‌ها و پرسه‌زدن در سایت‌های گوناگون قرار ندهید،
سقف معرفت شما این‌ها نیست ... سطح معرفت را بالا
ببرید. با قرآن، با نوشتجات مرحوم شهید مطهری،
با نوشتجات فضیای بزرگی که خوشبختانه امروز
در حوزه‌های علمیه حضور دارند، آشنا شوید.» (۹۱/۵/۱۶)

یک درخت در زمین ریشه دارد و باید از ریشه‌های خود همیشه محافظت کند، زیرا بی‌ریشه بودن باعث می‌شود تا با اولین طوفان درخت از جا کنده شود. درخت انقلاب اسلامی ایران و سبک زندگی ایرانی-اسلامی ریشه در مبانی فکری و معرفتی اسلام دارد. همان‌طور که می‌دانیم آشنایی و ارتباط دائمی ما با این مبانی نه تنها سبب حفظ ما، بلکه سبب حفظ اهداف الهی ما می‌شود. «نگذاریم این مبانی با ارزش و این ارزش‌های والا نادیده گرفته بشود؛ این وظیفه ماست و بدانیم که خدای متعال پشتیبان مردمی است که با ایمان به او حرکت می‌کنند.» (۸۷/۱۱/۲۸)

